

کاشت گندم

تهیه زمین مناسب:

تهیه زمین مناسب یکی از مهمترین توصیه ها در راستای افزایش عملکرد گندم و البته هر محصول دیگری می باشد . بدین لحاظ اجرای عملیات ذیل جهت تهیه زمین مناسب ضروری است:

- ماخار نمودن زمین.
- شخم در عمق ۲۵ الی ۳۰ سانتی متری.
- دیسک جهت خرد کردن کلوخه ها (حالت مطلوب زمانی است که اندازه کلوخه ها بین فندق و گردو باشد.
- ماله زدن جهت تسطیح نمودن مزرعه و از بین بردن پستی و بلندیهای به وجود آمده.
- کودپاشی توسط دستگاه سانتریفوژ تنظیم شده.
- دیسک جهت زیر خاک کردن کود در عمق ۱۵ تا ۲۰ سانتی متری.

ساقه خردکن ذرت و اثر آن در ایجاد تهیه زمین مطلوب:

از عوامل مهم کاهش عملکرد باقی ماندن ساقه های ذرت در مزرعه پس از برداشت این گیاه می باشد که با ایجاد فضاهای زیاد در خاک مانع از ایجاد تراکم مناسب و همچنین عدم تهیه بستر مناسب کشت گندم می گردد. سوزاندن این ساقه های ضخمت که البته کار اکثر کشاورزان است نه تنها نمی تواند این ساقه ها را از بین ببرد بلکه با سوزاندن لایه های رویی خاک باعث آسیب رساندن به مواد آلی خاک و در واقع سوزاندن این مواد طلایی می گردد. بر اساس توصیه های ذکر شده در این مورد استفاده از ساقه خردکن ذرت امری مهم به حساب آمده و با خرد کردن ساقه های ضخیم باقیمانده از ذرت مشکل این ساقه ها تاحدی حل خواهد شد .

مزایای استفاده از ساقه خرد کن:

- ۱- خردکردن ساقه های ضخیم ذرت
- ۲- به دلیل خردشدن ساقه های بلند و ضخیم ذرت ، در صورت زدن دیسک فضاهای باز و نامناسب در زمین وجود نداشته و در نتیجه بستر مناسبی برای رشد بذر گندم مهیا خواهد شد.
- ۳- مواد آلی فراوانی که در ساقه های ذرت اندوخته شده است با خردکردن بقایای ذرت به خاک باز خواهدگشت .

آزمون خاک:

میزان مصرف توصیه شده طبق آزمون خاک انجام می گیرد.

انواع کودهای مورد استفاده به صورت پایه

الف : کودهای ماکرو (پرمصرف

کود فسفات: ۱- سوپر فسفات تریپل ۲- فسفات دی آمونیوم

کود ازته : ۱- اوره -2 نترات آمونیوم

کود پتاسه : سولفات پتاسیم

ب : کودهای میکرو (کم مصرف)

-سولفات روی به میزان ۲۵ کیلوگرم در هکتار

-سولفات آهن به میزان ۲۵ کیلوگرم در هکتار البته بهترین روش استفاده از سولفات آهن محلولپاشی به میزان ۲ در هزار می باشد.

کاشت باکمبینات:

شرح مزایای کمبینات:

- 1- جمع شدن ادوات شخم ثانویه ، دیسک ، ماله و بذرکار همه در یک وسیله که این امکان را به کشاورزان میدهد تا از ورود ادوات مختلف به زمین جلوگیری نمایند که علاوه بر کاهش هزینه ها از تراکم بیش از حد خاک را که در اثر ورود ادوات و ماشین آلات به وجود می آید کاسته خواهد شد.
- 2- قبل از استفاده از کمبینات فقط یک بار شخم زدن و سپس کودپاشی در مزرعه کافیهست.
- 3- کاشت بذر به طور یکنواخت و در عمق ۳ سانتی متری.
- 4- مخزن بذری کمبینات با ظرفیت بیش از ۱۰۰۰ کیلوگرم بوده که به راحتی حدود ۴/۵ الی ۵ هکتار را بذرکاری می نماید .

استفاده از دستگاه کمبینات برای کشت بهترین توصیه می باشد ولی در صورت کمبود این دستگاه پس تهیه زمین مناسب می توان از خطی کار غلات جهت کاشت استفاده نمود . تا بتوان سطح سبز مطلوبی با تراکم مناسب بدست آورد.

تاریخ کاشت مناسب:

آنچه در کشت گندم بسیار مهم و اساسی است تاریخ کاشت صحیح یعنی ۷/۱۵ الی ۸/۲۵ می باشد که جلوتر از این تاریخ یا دیرتر از آن موجبات کاهش شدید عملکرد را فراهم خواهد ساخت .
میزان بذر ایده آل برای یک کشت صحیح از نظر تحقیقات کشاورزی حدود ۱۸۰ کیلوگرم است. البته این میزان با توجه به شرایط محیطی مختلف، تهیه زمین مناسب یا مطلوب یا متوسط ، میزان شوری خاک ، و به تاخیر افتادن تاریخ کاشت افزایش می یابد .

داشت گندم :

این مرحله از دوران رشدی گندم نیز بسیار پراهمیت میباشد . آبیاری ، مبارزه با علفهای هرز و بیماریها و کود سرک در این زمان از اهمیت بخصوصی برخوردار است .

آبیاری مزارع:

مراحل مهم آبیاری در زراعت گندم عبارتند از:

- ۱- مرحله جوانه زدن (خاک آب) ۲- مرحله پنجه دادن (پنجه آب) ۳- مرحله ساقه رفتن (ساقاب)
- ۴- مرحله سنبله رفتن (خوشاب) ۵- مرحله گل رفتن (گل آب) ۶- مرحله دانه بستن (دان آب)

اولین آبیاری پس از کاشت گندم شروع مرحله داشت را نوید می دهد . مراقبت در این امر یعنی دادن آب اول آن هم به موقع می تواند تاثیر بسزایی در عملکرد داشته باشد . گندم نباید بیش از ۵ الی ۶ روز بدون آب در زمین بماند . چرا که خطر حمله مورچه ها و نیز در صورت وجود کمی رطوبت خطر پوسیده شدن دانه آنها را تهدید می کند. در اکثر مواقع آب اول توسط بارندگی انجام می گردد . به منظور بالا بردن درصد سبز مزرعه و یکنواختی آن ، آب باید در فاروها به ملایمت جریان داشته باشد و تا سیاه شدن پشته ها (آبیاری کامل سطح مزرعه) و جذب آب به وسیله خاک که حدود ۲۰ تا ۲۴ ساعت طول می کشد ادامه یابد.

کنترل علف های هرز:

کنترل علف های هرز به دو طریق زراعی و شیمیایی امکانپذیر است .

کنترل زراعی:

مناسبترین روش کنترل علف های هرز انجام عملیات زراعی است که با روش های زیر امکانپذیر است:

- رعایت تناوب زراعی مانند کشت گندم پس از گیاهان وجینی (آفتابگردان، ذرت، حبوبات، نباتات علوفه ای)

- شخم به موقع در سال آیش قبل از به گل رفتن علف های هرز یکساله در اوایل بهار

- بررسی ها نشان داده است که اگر روش شخم از مرکز به محیط مزرعه انجام شود ضمن جلوگیری از انتشار و انتقال بذرها علف های هرز حاشیه به داخل مزرعه، باعث کنترل آنها می شود.

- رعایت تراکم مناسب مزرعه گندم

- استفاده از بذر خالص و عاری از بذرها علف های هرز (بذر مادری - بذر گواهی شده

- هیرم زمین قبل از کاشت با یک یا دو بار آبیاری و شخم زمین

- کنترل مکانیکی

- عدم استفاده از کود دامی تازه (به دلیل فراوانی بذر علف های هرز زنده در آن) و استفاده از کود دامی کهنه و پوسیده .

کنترل شیمیایی:

کنترل شیمیایی در صورتی انجام می شود که مزرعه دارای آلودگی بیش از اندازه معین باشد. نکات مورد توجه در این

روش عبارتند از:

- نوع علف کش باید با توجه به شناخت دقیق علف های هرز استفاده شود .

- میزان و زمان مناسب سمپاشی مدنظر قرار گیرد.

- نوع سمپاشی و نازل با توجه به امکانات و وسعت مزرعه تعیین شود.

سمپاش پشتی با عرض کار ۱/۵ متر به میزان ۳۰۰ لیتر محلول در هر هکتار با وسعت کم قابل استفاده است. سمپاش

پشتی تراکتور بوم دار با عرض هشت تا ۱۲ متر و نازل های تی جت با سرعت سه تا شش کیلومتر در ساعت در مزارع بزرگتر

کاربرد دارد. باید دقت شود که ارتفاع سمپاش از سطح زمین ۵۰ سانتی متر برای کنترل شیمیایی علف های هرز باریک

برگ می توان از علف کش های ایلوکسان (۲.۵ لیتر در هکتار) پوماسوپر (۰/۸ تا ۱/۲ لیتر در هکتار)، تاپیک (۰/۷ تا ۱ لیتر در

هکتار) و آونج (چهار لیتر در هکتار استفاده کرد.

برای کنترل شیمیایی علف‌های هرز پهن‌برگ از علف‌کش‌های گرانستار (۱۵ تا ۲۰ گرم در هکتار) و توفوردی (۱/۵ تا ۲ لیتر در هکتار) استفاده می‌شود .

یکی دیگر از علف‌کش‌های دیگر که دو منظوره نیز هست شوالیه (۳۵۰ گرم در هکتار) می‌باشد، که هم علف‌های پهن‌برگ و هم نازک‌برگ را کنترل می‌نماید. آنچه در مورد این علف‌کش مهم است این موضوع است که در زمین‌هایی که از آن استفاده می‌شود، چنانچه قرار باشد پس از برداشت گندم کشت ذرت اجرا گردد، باید زمین پس از برداشت حتماً شخم بخورد تا بقایای این سم که برای ذرت مناسب نمی‌باشد در اثر نور آفتاب تجزیه گردد .

کاربرد کود ازت:

یکی دیگر از مراحل داشت گندم مصرف کود اوره به صورت سرک می‌باشد که در زمین‌های عادی که به موقع کشت گردیده و زیر کشت ذرت نیز نبوده مانند سایر کودها طبق آزمون خاک مصرف می‌شود ولی در زمین‌هایی که زیر کشت ذرت (دانه ای و علوفه ای) بوده است مقداری بیش از حالت عادی مثلاً ۷ تا ۸ کیسه در هکتار کود ازته توصیه می‌شود و مراحل مصرف آن به شرح زیر می‌باشد:

50 کیلوگرم در زمان کاشت پایه

100 کیلوگرم در مرحله پنجه زنی سرک

150 کیلوگرم در مرحله ساقه رفتن سرک

100 کیلوگرم در مرحله گلدهی سرک

برداشت گندم :

در زمان برداشت باید دانه‌های گندم کاملاً رسیده باشند و از برداشت گندم‌های نارس خودداری شود. برداشت غلات قبل از رسیدگی کامل بوته باعث پایین آمدن عملکرد و کیفیت محصول می‌گردد. دانه‌هایی که رشد کامل نکرده باشند چروکیده و سبک وزن بوده و مقدار نشاسته آنها پایین‌تر از حد معمول است. تاخیر در برداشت نیز باعث خشک شدن بیش از حد دانه‌ها شده و در نتیجه درصدی از دانه‌ها طی خرمکوبی شکسته می‌شوند. رها کردن طولانی محصول رسیده در مزرعه باعث ریزش دانه، خوابیدگی بوته‌ها و افزایش خسارت پرندگان می‌گردد. در حالت رسیدگی کامل کلش گندم زرد و خشک و دانه گندم نیمه سخت یا سخت می‌باشد و هنگام پیچیدن ساقه به دور دست ساقه‌ها شکسته میشوند. در برداشت با کمباین اگر محصول خیلی زود یا خیلی دیر برداشت شود ممکن است به علت صدمه دیدگی یا تلفات دانه‌ها درآمد حاصله کاهش پیدا کند. رطوبت گندم در زمان برداشت باید بین ۱۲ تا ۱۴ درصد باشد. چنانچه رطوبت محصول بالا باشد عمل جداسازی بخوبی انجام نشده و در صورتی که رطوبت دانه کم باشد، شکستگی دانه‌ها زیاد

خواهد بود .

وجود علفهای هرز در مزرعه نیز مشکلات خاصی را در کار با کمباین ایجاد میکند . در صورتی که علفهای هرز ، سبز و مرطوب باشند ، مقداری از بافتهای سبزینه ای آنها وارد محصول شده ، و از کیفیت محصول کاسته و رطوبت دانه برداشتی افزایش می یابد . همچنین کمباین در توزیع بذر علفها نیز نقش بزرگی ایفا میکند.(در اینجا می توان به اهمیت مرحله داشت و سمپاشی به موقع مزارع اشاره کرد.

برداشت محصول با کمباین و میزان افت و ریزش آن به عواملی چون رطوبت دانه ، درجه حرارت هوا ، وضعیت مزرعه (تراکم) ، نوع گیاه ، ژنتیک بذر ، خوابیدگی محصول ، وضعیت قسمتهای مختلف کمباین(نو یا فرسوده بودن آن) و تجربه راننده بستگی دارد.